

VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

21.9.2018

Valtiovarainministeriö

Viite / Diaarinumero
VM009:00/2016
VH A75/00 00 01/2018

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelyihin liittyviksi laeiksi

Luonnoksessa ehdotettavien kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelyihin liittyvien lakien säätäminen on kannatettava uudistus. Ehdotettavat lait selventävät kansainvälisistä riita-asioista tehtyjen sopimusten täytäntöönpanoa ja eri menettelyjen suhdetta toisiinsa.

Täytäntöönpanon uudistaminen

Verohallinnon näkemyksen mukaisesti kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelyistä annetut lait selkeyttävät valtioiden välisten keskinäisten sopimusten täytäntöönpanoa, koska sopimuksen mukainen ratkaisu toteutetaan luonnoksen mukaan muuttamalla verotusta samalla tavalla kuin kansallisessa muutoksenhaussa. Verovelvollisen kannalta on myönteistä, että täytäntöönpanossa otetaan huomioon tappioiden muuttaminen, palautuskorko ja veronkorotuksen määrän alentaminen. Ratkaisu on myös Verohallinnon järjestelmämuutosten kannalta perusteltu, koska se ei aiheuta laajoja järjestelmien muutostarpeita.

Menettelyn valinta

Verohallinto pitää verovelvollisen kannalta hyvänä ratkaisuna, että verovelvollisella on mahdollisuus valita omaan tapaukseensa parhaiten soveltuva menettely. Jos verovelvollisen mielestä riita-asian käsittely kannattaa käynnistää esimerkiksi EU-arbitraatiosopimusmenettelyllä eikä vaihtoehtoisella EU-riitojenratkaisumenettelyllä, verovelvollisella on ehdotetun luonnoksen mukaisesti mahdollisuus valita tilanteeseensa parhaiten soveltuva menettely.

Riidanratkaisumenettelyn ja kansallisen muutoksenhaun suhde

Verohallinnon näkemyksen mukaisesti luonnoksessa ehdotettu riidanratkaisumenettelyn ja kansallisen muutoksenhaun suhde on perusteltu. Päälekkäistä prosessointia samassa asiassa on tarpeen välttää, jotta säästettäisiin kaikkien osapuolien voimavaroja. Ratkaisu palvelee erinomaisesti Verohallinnon toiminnallisia tavoitteita. Verohallinnon tavoitteena on sujuvoittaa verotuksen prosesseja, jotta saavutettaisiin mahdollisimman lyhyet käsittelyajat. Verohallinnon näkemyksen mukaisesti viime aikoina kehitetyn ennakkolaisen ohjauksen lisäksi on tärkeää kehittää myös riita-asioiden ratkaisemista. Ehdotettu luonnos luo perustan riita-asioiden mahdollisimman sujuvalle hoitamiselle, kun samassa asiassa ei olisi mahdollista päätyä useampaan ratkaisuun. Prosessit eivät tällöin pitkity tarpeettomasti.

Lisäksi on myönteistä, että lakiluonnoksen 14 § vahvistaa kansallisen muutoksenhakuasteen antaman päätöksen asemaa, koska toimivaltainen viranomainen on käytännössä sidottu verovelvollisen käynnistämässä prosessissa annettuun kansallisen muutoksenhakuasteen päätökseen.

Verohallinnon näkemyksen mukaisesti luonnos saattaa mahdollisesti johtaa siihen, että ehdotettua lakiluonnoksen 14 §:ää tulkittaisiin niin, että se soveltuisi vain EU-riitojenratkaisumenettelyyn. Luonnosta olisi tarpeen tarkentaa, jotta varmistettaisiin ehdotetun lainkohdan soveltuminen kaikkiin eri menettelyihin. EU-riitojenratkaisumenettelyn lisäksi muiden tämän lakiluonnoksen mukaisten menettelyjen suhde kansalliseen muutoksenhaakuun pitäisi olla säädetty yhtenäisesti.

Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö

Lakiluonnoksen 14 §:ssä, jossa säädetään riidanratkaisumenettelyn ja kansallisen muutoksenhaun suhteesta, todetaan, että silloin, jos kansallisen muutoksenhaun olisi käynnistänyt Suomessa Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö, muutoksenhaun johdosta annetulla päätöksellä ei olisi vastaavaa, riidanratkaisumenettelyn lopettavaa vaikutusta. Tämä voisi johtaa siihen tilanteeseen, että sama asia voi olla kuitenkin, vastoin riidanratkaisumenettelyn yleistä perusperiaatetta, käsittelyssä sekä kansallisessa muutoksenhaussa (esim. oikaisuvaatimus oikaisulautakunnassa tai valitus hallinto-oikeudessa Veronsaajien oikeudenvallontayksikön aloitteesta) että riidanratkaisumenettelyssä verovelvollisen toimesta. Kun tässä tilanteessa riidanratkaisumenettelystä annetaan sitten ratkaisu niin mitä tapahtuisi kansalliselle valitusprosessille samaan asiaan liittyen. Edellyttäisikö se sitten sitä, että Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö peruuttaisi valituksen.

Tällä hetkellä tieto siitä, että asiaa käsitellään valtioiden välisessä sopimusmenettelyssä, tulee oikeudenvallontayksikön tietoon sattumanvaraisesti esimerkiksi siten, että verovelvollinen mainitsee tästä valituskirjelmässään. Tärkeää olisi, että jatkossa tieto riidanratkaisumenettelyn käynnistymisestä, sen vaiheista ja annetusta ratkaisusta saatettaisiin myös Veronsaajien oikeudenvallontayksikön tietoon.

Huomio riidanratkaisutoimikunnan päätöksestä ja lausunnosta

Ehdotetun lakiluonnoksen 12 §:ssä säädettyyn riidanratkaisulautakunnan päätökseen ja lausuntoon liittyvää kuuden kuukauden määräaika on tarpeen selventää. Luonnoksessa on yhdistetty päätös ja luonnos samaan pykälään, mikä on johtanut epätasmalliseen kuuden kuukauden rajaukseen luonnoksen 12 §:n 3 momentissa. Direktiivin 6 artiklan mukaisesti riidanratkaisulautakunnan päätös valituksen käsiteltäväksi ottamiseksi on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa riidanratkaisutoimikunnan perustamisesta. Tämän jälkeen riidanratkaisulautakunnan lausunto on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun edellä mainitusta riidanratkaisutoimikunnan päätöksestä laskettu 60 päivän määräaika on päättynyt. Kyseessä on eri tilanne kuin direktiivin 14 artiklassa kuvattu kuuden kuukauden määräaika, joka lasketaan riidanratkaisutoimikunnan perustamisesta. Nämä tilanteet olisi eriteltävä toisistaan selkeämmin.

Pääjohtajan estyneenä ollessa
Strategiajohtaja

Arto Pirinen

Johtava asiantuntija

Kari Aaltonen